

Εφαρμογές

ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΑΤΥΠΟ

Σωκράτης Οδ. ΤσαχίριδηςΔικηγόρος, ΜΔ Παντείου Πανεπιστημίου
Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής**Σπυρίδων Αλ. Σκιαδόπουλος**

Δικηγόρος, ΜΔ Εμπορικού Δικαίου ΑΠΘ

| Παρατηρήσεις στην

ΜΠρΑθ 3244/2021

Επικοινωνία γονέα με το ανήλικο τέκνο του
κατά παρέκκλιση από τον Ν 4800/2021

Επικοινωνία γονέα με το ανήλικο τέκνο του κατά παρέκκλιση από τον Ν 4800/2021

ΜΠρΑΘ 3244/2021

Πρόεδρος: Χ. Λινός

Δικηγόροι: Ο.-Θ. Ανδρίτσου, Ε. Μπατσούλη

Επικοινωνία πατέρα με ανήλικο τέκνο, ηλικίας περίπου ενός έτους. Μη εφαρμογή των διατάξεων του Ν 4800/2021 και του τεκμηρίου του 1/3. Ειδικές περιστάσεις. Αξίωση διατροφής ανήλικου τέκνου.

Διατάξεις: άρθρα 1520 ΑΚ, 1 επ. Ν 4800/2021

[...] II. Με την υπό στοιχείο Α' αίτηση, όπως παραδεκτώς διορθώθηκε με προφορική δήλωση της πληρεξούσιας δικηγόρου της αιτούσας, καθώς και με το έγγραφο σημείωμά της (άρθρο 224 εδ. Β' ΚΠολΔ), αυτή (αιτούσα), επικαλούμενη αφενός μεν τη συνδρομή επείγουσας περίπτωσης αντιμετώπισης των αναγκών της κοινής ανήλικης κόρης που έχει αποκτήσει με τον εν διαστάσει καθ' ου - σύζυγό της, αφετέρου δε την ανάγκη αποτροπής επικείμενου κινδύνου να υποστεί λεκτική και σωματική βία από εκείνον, ζητεί να ληφθούν Ασφαλιστικά μέτρα και δη:

ι) να της ανατεθεί προσωρινά η επιμέλεια της ως άνω ανήλικης, ii) να υποχρεωθεί ο καθ' ου να της προκαταβάλλει, για λογαριασμό της ίδιας ως άνω ανήλικης, το αναλογούν στον ίδιο μέρος της μηνιαίας διατροφής της (ανήλικης), λόγω αδυναμίας να διαθρέψει τον εαυτό της, ποσού 350 ευρώ, την πρώτη ημέρα κάθε μήνα, από την επομένη της επίδοσης της αίτησης, νομιμοτόκως από την καθυστέρηση καταβολής κάθε δόσης, iii) να της επιτραπεί να μετοικήσει από την οικογενειακή στέγη που διατηρεί με τον καθ' ου, iv) να απαγορευθεί στον καθ' ου η προσέγγιση της κατοικίας των γονέων της, στην οποία πλέον διαμένει και v) να απειληθεί σε βάρος του καθ' ου χρηματική ποινή ύψους 1.500 ευρώ και προσωπική κράτηση διάρκειας έξι μηνών για κάθε παράβαση της παρούσας. Τέλος, ζητεί την καταδίκη του αντιδίκου της στη δικαστική της δαπάνη.

Με τέτοιο περιεχόμενο και αιτήματα, η αίτηση αρμοδίως καθ' ύλην (άρθρο 683 παρ. 1 ΚΠολΔ) και κατά τόπον (άρθρο 22 ΚΠολΔ) και παραδεκτώς εισάγεται για να συζητηθεί στο Δικαστήριο αυτό κατά την προκειμένη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1485, 1486, 1493, 1496, 1498, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1516 παρ. 2, 1518, 341 εδ. α', 345 εδ. α' ΑΚ, 682 παρ. 1, 728 παρ. 1 στοιχ. α' 731, 735 εδ. α' και 176 ΚΠολΔ, με την επισήμανση ότι το παρεπόμενο αίτημα της απειλής σε βάρος του καθ' ου χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης για την περίπτωση παράβασης της παρούσας,

είναι νόμιμο, στηριζόμενο στη διάταξη του άρθρου 947 παρ. 1 ΚΠολΔ, μόνο κατά το μέρος του που αφορά στην αιτούμενη απαγόρευση προσέγγισης του τόπου διαμονής της αιτούσας.

Αντιθέτως, το υπό κρίση αίτημα, κατά το μέρος του που αφορά και στην αιτούμενη επιδίκαση διατροφής, είναι απορριπτό ως μη νόμιμο, δοθέντος ότι, όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 700 παρ. 1 και 951 ΚΠολΔ, η εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικής απαίτησης και άρα για την ικανοποίηση της αξίωσης καταβολής διατροφής, γίνεται μόνο με κατάσχεση.

Κατόπιν αυτών, η αίτηση πρέπει να εξεταστεί στη συνέχεια και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

III. Ο καθ' ου, με το έγγραφο σημείωμά του, αρνείται αιτιολογημένα την αίτηση, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα σε εκείνο, ενώ προβάλλει τη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1389, 1390 και 1489 παρ. 2 ΑΚ ένσταση συνεισφοράς της καθ' ης στη διατροφή της ανήλικης κόρης τους, ένσταση η οποία, ως νόμιμη, πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

IV. Με την υπό στοιχείο Β' αίτηση, ο αιτών, επικαλούμενος επείγουσα περίπτωση, ζητεί να ρυθμισθεί η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας του με την ως άνω ανήλικη κόρη του, που απέκτησε με την καθ' ης και τελεί εν τοις πράγμασι υπό την επιμέλεια της, κατά τον ειδικότερα εκτιθέμενο σε αυτή (αίτηση) τρόπο.

Επιπροσθέτως, ζητεί να απειληθεί σε βάρος της καθ' ης χρηματική ποινή ύψους 1.500 ευρώ και προσωπική κράτησή της διάρκειας δέκα μηνών για κάθε παρεμπόδιση της άσκησης του ένδικου δικαιώματος επικοινωνίας του, καθώς και να καταδικασθεί αυτή στη δικαστική του δαπάνη, άλλως όπως η τελευταία συμψηφισθεί μεταξύ των διαδίκων.

Με τέτοιο περιεχόμενο και αιτήματα, η αίτηση αρμοδίως καθ' ύλην (άρθρο 683 παρ. 1 ΚΠολΔ) και κατά τόπον (άρθρο 22 ΚΠολΔ) και παραδεκτώς εισάγεται για να συζητηθεί στο Δικαστήριο αυτό κατά την αναφερόμενη στη με αριθμό Ι σκέψη της παρούσας διαδικασία και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1520 ΑΚ, 682 παρ. 1, 700 παρ. 1, 731, 735 εδ. α', 947, 950 παρ. 2, 176 και 179 ΚΠολΔ.

Επισημαίνεται ότι ο αιτών, με το έγγραφο σημείωμά του, ζητεί την εφαρμογή του τεκμηρίου του 1/3 του χρόνου επικοινωνίας του με την ανήλικη κόρη του, όπως εκείνο ετέθη με το αντικατασταθέν από το άρθρο 13 του ν. 4800/2021 άρθρο 1520 ΑΚ, αίτημα που ωστόσο είναι απορριπτό ως απαράδεκτο, καθότι υποβλήθηκε για πρώτη φορά με αυτό (σημείωμα) και όχι με την αίτηση ή έστω προφορικά, με καταχώρησή του επί του υπό κρίση δικογράφου (Κατρά, Ασφαλιστικά - Εκτέλεση, έκδ. 2010, σελ. 149).

Μετά ταύτα, η αίτηση, την οποία αρνείται αιτιολογημένα η καθ' ης, κατά τα ειδικότερα εκτιθέμενα στο έγγρα-

φο σημείωμά της, πρέπει να εξετασθεί στη συνέχεια και επί της ουσίας.

V. Από την προσήκουσα εκτίμηση και στάθμιση της ένορκης κατάθεσης της μαρτύρα της [...] πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Στο Αττικής, στις/2020, η αιτούσα - καθ' ης τέλεσε με τον αιτούντα - καθ' ου νόμιμο γάμο, από τον οποίο αυτοί απέκτησαν μια κόρη, που γεννήθηκε στις/2020 και παραμένει ακόμη χωρίς όνομα.

Ακολούθως, στις/2021, οι διάδικοι μετακόμισαν από ευρισκόμενο στον ίδιο ως άνω τόπο και μισθωμένο από την αιτούσα - καθ' ης διαμέρισμα στο ευρισκόμενο στο ... Αττικής, επί της οδού..... αριθ..... ιδιόκτητο διαμέρισμα του αιτούντος - καθ' ου, το οποίο με δαπάνες του ανακαίνισε ο τελευταίος, προκειμένου να χρησιμεύσει ως οικογενειακή στέγη.

Περαιτέρω, ενώ αρχικά οι σχέσεις των διαδίκων δεν χαρακτηρίζονταν από εντάσεις, στη συνέχεια αυτές άρχισαν σταδιακά να κλονίζονται, με την εκδήλωση επεισοδίων και δη λεκτικών επιθέσεων του αιτούντος - καθ' ου εναντίον της αντιδίκου του, αποκορύφωμα των οποίων υπήρξε το περιστατικό της/2021, οπότε και αυτός μηνύθηκε από τη σύζυγό του για απειλή, εξύβριση και παράνομη βία, αλλά και από τον πεθερό του για ενδοοικογενειακή επικίνδυνη σωματική βλάβη σε βάρος του, πράξεις η εκδίκαση των οποίων εκκρεμεί ενώπιον του Αυτόφωρου Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών.

Μάλιστα, εξαιτίας του ως άνω περιστατικού, η αιτούσα - καθ' ης μετοίκησε αμέσως μετά στην ευρισκόμενη στη Αττικής, επί της οδού αριθ. κατοικία των γονέων της, στη οποία διαμένει έως και σήμερα με την ανήλικη κόρη της, με συνέπεια το αίτημά της να της επιτραπεί η εν λόγω μετοίκηση να καθίσταται απορριπτό ως άνευ αντικειμένου.

Αντιθέτως, προς το σκοπό αποφυγής επανάληψης ανάλογων επεισοδίων, κρίνεται σκόπιμο όπως γίνει δεκτό το έτερο αίτημα αυτής περί απαγορεύσεως προσεγγίσεώς της από τον αιτούντα - καθ' ου κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο διατακτικό της παρούσας.

Εξάλλου, πιθανολογήθηκε ότι η αιτούσα - καθ' ης ανταποκρίνεται με επάρκεια στα γονεϊκά της καθήκοντα και επομένως, λαμβανομένης υπόψη και της βρεφικής ηλικίας της ανήλικης κόρης των διαδίκων, το συμφέρον εκείνης επιβάλλει την προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας του προσώπου της στην μητέρα της.

Επιπλέον, προέκυψε ότι ο αιτών - καθ' ου είναι επάγγελμα από το οποίο εισπράττει περί τα 1.500 ευρώ μηνιαίως, έχει την πλήρη κυριότητα, κατά ποσοστό 100%, της προαναφερόμενης οικογενειακής στέγης, επιφάνειας, όπου και εξακολουθεί να διαμένει, έχει την πλήρη κυριότητα, κατά ποσοστό 50%, ενός έτερου, μη ηλεκτροδοτούμενου, διαμερίσματος, επιφάνειας, το οποίο βρίσκεται στην ίδια με τον τόπο διαμονής του διεύθυνση, είναι ιδιοκτήτης μιας δίκυκλης μοτοσυκλέτας, εργοστασίου κατασκευήςτύπου, έτους πρώτης κυκλοφορίας, καθώς και ενός αυτοκινήτου, εργοστασίου κατασκευής, τύπου, έτους πρώτης κυκλοφορίας, ενώ βαρύνεται με δαπάνη μίσθωσης της ευρισκόμενης στην Αθήνα, επί της οδού αριθ. επαγγελματικής του στέγης, ύψους ευρώ μηνιαίως.

Αντίστοιχος, η αιτούσα - καθ' ης είναι επίσης, επάγγελμα από το οποίο, πριν την εγκυμοσύνη της, απεκόμιζε περί τις ευρώ μηνιαίως, έχει την ψιλή κυριότητα της προαναφερόμενης οικίας, όπου διαμένει με την ανήλικη κόρη και

τους γονείς της, επιφάνειας αυτής έχει την πλήρη κυριότητα δύο αγροτεμαχίων στη επιφάνειας τ.μ. και αντίστοιχος, ενώ είναι ιδιοκτήτρια ενός αυτοκινήτου, εργοστασίου κατασκευής τύπου, έτους πρώτης κυκλοφορίας..... Επιπροσθέτως, η ανήλικη κόρη των διαδίκων στερείται προσοδοφόρου περιουσίας ή εισοδημάτων από οποιαδήποτε πηγή, καθώς και από εργασία, αφού λόγω της ανηλικότητάς της δεν έχει εργασιακή ικανότητα, και επομένως αδυνατεί να αυτοδιατραφεί, οι δε μηνιαίες ανάγκες της, όπως αυτές προσδιορίζονται κατά το μέτρο του άρθρου 1493 ΑΚ, προκύπτουν από τις συνθήκες της ζωής της και ανταποκρίνονται στα απαραίτητα έξοδα για διατροφή, συντήρηση και ψυχαγωγία της, ανέρχονται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου στο ποσό των 350 ευρώ.

Από το συνολικό αυτό ποσό ο αϊτών - καθ' ου, με βάση τις προαναφερόμενες οικονομικές του δυνάμεις, συσχετιζόμενες με την αντίστοιχες δυνάμεις της αιτούσας - καθ' ης, είναι σε θέση να καλύψει το ποσό των 200 ευρώ, ενώ με το υπόλοιπο ποσό των 150 ευρώ θα συμμετέχει η αιτούσα - καθ' ης, γενομένης δεκτής και ως ουσιαστικά βάσιμης της προβληθείσας από τον πρώτο ένστασης συνεισφοράς.

Ακόμη, προς το σκοπό διατήρησης και ενίσχυσης του προσωπικού δεσμού της ανήλικης κόρης των διαδίκων με τον πατέρα της, θα πρέπει να εξασφαλισθεί η επικοινωνία του μαζί της, η οποία θα συμβάλει στην ομαλότερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς της, με την επισήμανση ότι λόγω της βρεφικής της ηλικίας, συνεκτιμωμένης ωστόσο παραλλήλως και της ανάγκης εμπέδωσης μιας ουσιαστικότερης σχέσης της με εκείνον, η εν λόγω επικοινωνία θα πρέπει να πραγματοποιείται προεχόντως στην κατοικία της αιτούσας - καθ' ης και δευτερευόντως στην κατοικία του αντιδίκου της, χωρίς να περιλαμβάνει, στο παρόν στάδιο, μεγάλα διαστήματα κατά τη διάρκεια των διακοπών Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού.

Στο ως άνω πλαίσιο, θα πρέπει να ρυθμισθεί η άσκηση του δικαιώματος του αιτούντος - καθ' ου να επικοινωνεί με την κόρη του κατά τον τρόπο που λεπτομερώς περιγράφεται στο σκεπτικό της παρούσας.

Κατ' ακολουθίαν όλων όσων προηγήθηκαν, πρέπει:

1) η υπό στοιχείο Α' αίτηση να γίνει εν μέρει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη και:

α) να απαγορευθεί στον καθ' ου να προσεγγίζει την αιτούσα σε απόσταση μικρότερη των εκατό μέτρων· κατ' εξαίρεση, ο καθ' ου θα μπορεί να μεταβαίνει στην κατοικία της αιτούσας αποκλειστικά προς το σκοπό πραγματοποίησης της επικοινωνίας του με την ανήλικη κόρη του κατά τα αναφερόμενα στο διατακτικό της παρούσας, β) να απειληθεί σε βάρος του καθ' ου χρηματική ποινή ύψους 500 ευρώ και προσωπική κράτηση διάρκειας 30 ημερών για κάθε παράβαση της αμέσως ανωτέρω απαγόρευσης, γ) να ανατεθεί προσωρινά στην αιτούσα η επιμέλεια του προσώπου της ανήλικης κόρης της και δ) να υποχρεωθεί ο καθ' ου να προκαταβάλλει στην αιτούσα, για λογαριασμό της ως άνω ανήλικης, το ποσό των 200 ευρώ, μέσα στις πρώτες πέντε ημέρες κάθε μήνα, από την επομένη της επίδοσης της αίτησης, νομιμοτόκως από την καθυστέρηση καταβολής κάθε δόσης έως την εξόφληση και 2) η υπό στοιχείο Β' αίτηση να γίνει εν μέρει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη και να ρυθμισθεί η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας του αιτούντος με την ανήλικη κόρη του κατά τον οριζόμενο στο διατακτικό της παρούσας τρόπο [...].

Παρατηρήσεις

Η σχολιαζόμενη απόφαση ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων, με το ζήτημα της ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα με το ανήλικο τέκνο του, ηλικίας περίπου ενός έτους. Εκτός από το δικονομικό ενδιαφέρον που εστιάζεται στην αιτιολογία απόρριψης του αιτήματος εφαρμογής του Ν 4800/2021¹, η σχολιαζόμενη απόφαση αξίζει προσοχής και από ουσιαστικής απόψεως, καθώς ρύθμισε το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα με το παιδί του κατά τρόπο που δε συμβαδίζει με τη μέχρι πρότινος δικαστηριακή πρακτική και την αρχή της ισότητας, πολλώ δε μάλλον με τα νέα δεδομένα που έθεσε ο Ν 4800/2021, ο οποίος εισήγαγε τεκμήριο επικοινωνίας στο 1/3 του συνολικού χρόνου του παιδιού.

Ειδικότερα, η ΜΠρΑθ 3244/2021 έκρινε ότι «*Ακόμη, προς το σκοπό διατήρησης και ενίσχυσης του προσωπικού δεσμού της ανήλικης κόρης των διαδίκων με τον πατέρα της, θα πρέπει να εξασφαλισθεί η επικοινωνία του μαζί της, η οποία θα συμβάλει στην ομαλότερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς της με την επισήμανση ότι λόγω της βρεφικής της ηλικίας, συνεκτιμωμένης ωστόσο παραλλήλως και της ανάγκης εμπέδωσης μιας ουσιαστικότερης σχέσης με εκείνον, η εν λόγω επικοινωνία θα πρέπει να πραγματοποιείται προεχόντως στην κατοικία της αιτούσας- καθ' ης και δευτερευόντως στην κατοικία του αντιδίκου της, χωρίς να περιλαμβάνει στον παρόν στάδιο, μεγάλα διαστήματα κατά τη διάρκεια των διακοπών Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού*». Η σχολιαζόμενη απόφαση φαίνεται να συνεκτίμησε τους εξής παράγοντες για τον καθορισμό του εύρους και του τρόπου επικοινωνίας του πατέρα με το ανήλικο τέκνο του: Πρώτον, ότι πρέπει να αναπτυχθεί ο δεσμός του παιδιού με τον πατέρα του, πράγμα το οποίο αφενός μεν θα συμβάλει στην ομαλότερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανήλικου τέκνου, αφετέρου δε θα οδηγήσει στην εδραίωση πραγματικής σχέσης μεταξύ του πατέρα και του παιδιού, δεύτερον την ηλικία του ανήλικου τέκνου, το οποίο κατά την δημοσίευση της σχολιαζόμενης αποφάσεως ήταν δεκατριών μηνών και τρίτον ότι οι σχέσεις μεταξύ των διαδίκων έχουν διαπραγμάτευσει με μεγάλη ένταση, καθώς έχουν υποβληθεί εκατέρωθεν μηνύσεις.

Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η σχολιαζόμενη απόφαση ρύθμισε το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα με το ανήλικο τέκνο του ως εξής: «*Κάθε Δευτέρα και Τετάρτη, από ώρα 18:00 έως ώρα 20:00, στην κατοικία της καθ' ης, παρουσία προσώπου επιλογής εκείνης, β) κάθε Κυριακή, πλην της τελευταίας Κυριακής κάθε μήνα (περί της οποίας αμέσως κατω-*

1. ΜΠρΑθ 3244/2021, ΝοΒ 2021, 1819 επ., με σχόλιο Σ. Τσαχιρίδη.

τέρω), από ώρα 11:00 έως ώρα 13:00, επίσης στην κατοικία της καθ' ης, παρουσία προσώπου επιλογής εκείνης και γ) κάθε τελευταία Κυριακή κάθε μήνα, από ώρα 11:00 έως ώρα 17:00, στην κατοικία του αιτούντος, οπότε αυτός θα την παραλαμβάνει από την κατοικία της καθ' ης και δη από πρόσωπο επιλογής εκείνης κατά την έναρξη της επικοινωνίας και θα την παραδίδει εκεί κατά τη λήψη της επικοινωνίας επίσης σε πρόσωπο επιλογής εκείνης». Ωστόσο, στη μέχρι πρότινος πάγια δικαστηριακή πρακτική το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα με το ανήλικο τέκνο του, ακόμα και για τα μικρής ηλικίας παιδιά, ρυθμιζόταν σε τακτική βάση με τον ορισμό α) δύο ολιγόωρων συναντήσεων για τις καθημερινές ημέρες κάθε εβδομάδας και β) διανυκτερεύσεων, άλλως αυξημένης διάρκειας συναντήσεων σε δύο Σαββατοκύριακα ανά μήνα². Η σχολιαζόμενη απόφαση ορίζοντας αυξημένης διάρκειας επικοινωνία του πατέρα με το ανήλικο τέκνο του μόνο την τελευταία Κυριακή κάθε μήνα παρέκκλιε αναιτιολόγητα από την ανωτέρω πάγια θέση της νομολογίας. Ναι μεν η σχολιαζόμενη απόφαση επέβαλε δίωρη επικοινωνία του παιδιού με τον πατέρα του κάθε Κυριακή, πράγμα το οποίο ήταν εντελώς απαραίτητο λόγω της μικρής ηλικίας του, καθώς σε αυτή τη φάση της ζωής του το παιδί μαθαίνει τους γονείς του και επομένως πρέπει να έρχεται σε τακτική επαφή με αμφοτέρους τους γονείς του, αλλά περιόρισε εντελώς αναιτιολόγητα τη διευρυμένη επικοινωνία του πατέρα με το παιδί του αποκλειστικά και μόνο σε μία Κυριακή ανά μήνα.

Περαιτέρω, ενώ η σχολιαζόμενη απόφαση έκανε ειδική πρόβλεψη για τη μητέρα κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, Πάσχα και θέρους, ώστε να μπορεί να λείπει με το παιδί της εκτός του Λεκανοπέδιου Αττικής, δεν προέβη σε αντίστοιχη ρύθμιση υπέρ του πατέρα, αν και συνηθίζεται από τη νομολογία³, με αποτέλεσμα να εκμηδενίζεται αυτόματα το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα κατά τα πιο πάνω διαστήματα που η μητέρα θα απουσιάζει με το παιδί της εκτός της κατοικίας της λόγω διακοπών. Ειδικότερα, η σχολιαζόμενη απόφαση έκρινε ότι «Κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, Πάσχα και του θέρους, η επικοινωνία του αιτούντος θα πραγματοποιείται κατά τις αμέσως ανωτέρω οριζόμενες ημέρες και ώρες, με εξαίρεση εκείνα τα διαστήματα (διάρκειας όχι μεγαλύτερα της μίας εβδομάδας για τα Χριστούγεννα και το Πάσχα και ενός μηνός για το καλοκαίρι) κατά τα οποία η καθ' ης θα απουσιάζει τυχόν με την ανήλικη κόρη της από την κατοικία της για λόγους αναψυχής». Ναι μεν το διάστημα της

μίας εβδομάδας των Χριστουγέννων και του Πάσχα δεν είναι πολύ μεγάλο, αλλά η δυνατότητα που παραχώρησε το Δικαστήριο στην μητέρα να απουσιάζει με το παιδί της ένα ολόκληρο μήνα κατά το καλοκαίρι, με αποτέλεσμα να αδυνατεί ο πατέρας να επικοινωνήσει εντελώς με το παιδί μου για τριάντα ημέρες είναι υπερβολική, ιδίως σε αυτή την ηλικία που κρίνεται εντελώς απαραίτητη η τακτική επικοινωνία του παιδιού και με τους δύο γονείς.

Η πιο πάνω πρόβλεψη της σχολιαζόμενης απόφασης φαίνεται ακόμα πιο προβληματική λόγω του γεγονότος ότι από την μία τέθηκε ειδική πρόβλεψη υπέρ της μητέρας για τις περιόδους των Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού, αλλά από την άλλη απουσιάζει οποιαδήποτε αντίστοιχη ρύθμιση υπέρ του πατέρα για τις ίδιες περιόδους. Αυτό αποτελεί άνιση μεταχείριση σε βάρος του πατέρα (που μπορεί να επιδράσει αρνητικά και σε βάρος του παιδιού), ειδικά σε μια περίοδο που γίνεται νομοθετική και νομολογιακή προσπάθεια εξισορρόπησης των δομικών ανισορροπιών στις σχέσεις των ανήλικων τέκνων με τους γονείς τους και προωθείται έντονα η ισότητα μεταξύ των γονέων. Σε αυτή την κατεύθυνση ψηφίστηκε ο Ν 4800/2021, με τον οποίο καθιερώνεται α) το δικαίωμα των δύο γονέων να συμμετέχουν εξίσου και από κοινού στην ανατροφή του παιδιού τους και β) εκτεταμένο δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα με το παιδί του. Ναι μεν στην προκείμενη περίπτωση δεν μπορούσε για δικονομικούς λόγους να εφαρμοστεί ο Ν 4800/2021, αλλά έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως κοινωνικό φαινόμενο το γεγονός της προωθούμενης αυξημένης συμμετοχής του πατέρα στη ζωή του παιδιού του.

Η σχολιαζόμενη απόφαση, όπως έκρινε, προέβη σε σημαντικό περιορισμό του δικαιώματος του πατέρα για επικοινωνία με το παιδί του κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού, θίγοντας όχι μόνο τον πατέρα, αλλά και το ίδιο το παιδί, το οποίο ιδίως σε αυτή την μικρή ηλικία είναι σημαντικό να έρχεται σε επαφή και με τους δύο γονείς του κατά τις γιορτινές περιόδους και τις θερινές διακοπές που οι δύο γονείς έχουν μεγαλύτερη άνεση χρόνου. Η κρίση του Δικαστηρίου πως η επικοινωνία του πατέρα με το παιδί του πρέπει να γίνεται «.. χωρίς να περιλαμβάνει στο παρόν στάδιο, μεγάλα διαστήματα κατά τη διάρκεια των διακοπών Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού» αποτελεί άνιση μεταχείριση σε βάρος του πατέρα, η οποία δεν αιτιολογήθηκε επαρκώς. Μάλιστα, ακόμα και με την ΜΠρΑθ 710/2022, αδημ., με την οποία κρίθηκε ότι «.. το παρόν Δικαστήριο, χωρίς να υποβαθμίζει τη σπουδαιότητα της αγάπης του αιτούντος πατέρα και της θετικής επίδρασης που αυτή, υπό ομαλές συνθήκες, έχει στη διαμόρφωση του ψυχισμού και της προσωπικότητας των ανήλικων τέκνων, κρίνει ότι, στην ένδικο περίπτωση, η ανάγκη για συνεχή προστασία, διαφύλαξη του ψυχισμού των ανή-

2. ΜΠρΠειρ 747/2015, ΤΝΠ QUALEX, ΜΠρΠειρ 1032/2018, αδημ., ΜΠρΠειρ 1955/2019, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

3. ΜΠρΑθ 8255/2018, αδημ., ΜΠρΑθ 3398/2020, αδημ. ΜΠρΑθ 4648/2021, ΕφΑΔΠολΔ 2021, 1488 επ. με παρατ. Κ. Φουντεδάκη.

λικών τέκνων και αποκατάσταση των ψυχολογικών τραυμάτων που αυτά υπέστησαν εξαιτίας των πρόσφατων μεταξύ των γονέων τους επεισοδίων, τυγχάνει τουλάχιστον στην παρούσα φάση, υπέρτερη του δικαιώματος ευρύτερης προσωπικής επικοινωνίας του αιτούντος με τα ανήλικα τέκνα του ..», το Δικαστήριο προέβη σε ειδική ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα με τα ανήλικα τέκνα του κατά τις περιόδους Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού, σε αντίθεση με την σχολιαζόμενη απόφαση, η οποία αν και έδωσε το δικαίωμα στη μητέρα να λείπει με το παιδί της από την κατοικία της κατά τις πιο πάνω περιόδους, με αποτέλεσμα να εκμηδενίζεται το δικαίωμα επικοινωνίας του πατέρα, δεν προέβη σε ανάλογη ειδική ρύθμιση υπέρ του πατέρα προς το σκοπό ενίσχυσης των δεσμών του πατέρα με το παιδί του κατά τις εν λόγω περιόδους, κατά τις οποίες το παιδί έχει την ανάγκη και της πατρικής θαλπωρής.

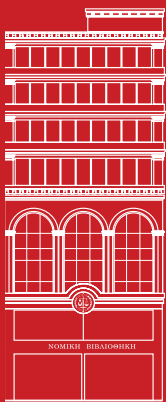
Περαιτέρω, ενόψει του γεγονότος ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών δεσμεύουν τους διαδίκους περίπου για δύο έτη, που απαιτούνται από την κατάθεση της τακτικής αγωγής μέχρι την έκδοση σχετικής απόφασης, η σχολιαζόμενη απόφαση έπρεπε από κάθε άποψη να προβεί στις πιο πάνω ειδικές ρυθμίσεις υπέρ του πατέρα και παράλληλα να διατάξει διευρυμένο δικαίωμα επικοινωνίας σε δύο Κυριακές ανά μήνα. Σύμφωνα με την ΜΠρΑθ 3398/2020 αδημ., τέθηκε ειδική πρόβλεψη για τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και το καλοκαίρι για την επικοινωνία του πατέρα με το παιδί του, ηλικίας εννέα μηνών. Επομένως, η κρίση της σχολιαζόμενης απόφασης πως στον παρόν στάδιο της ηλικίας του παιδιού δεν χρειάζεται ειδική πρόβλεψη για τις πάνω περιόδους δεν αποτελεί επαρκή αιτιολογία. Για λόγους ίσης μεταχείρισης των διαδίκων και με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού κάλλιστα θα μπορούσε να καθοριστεί είτε αυξημένη επικοινωνία του πατέρα με το παιδί του κατά τις διακοπές Χριστουγέννων, Πάσχα και καλοκαιριού, χωρίς να περιλαμβάνει αναγκαία μεγάλα χρονικά διαστήματα, είτε να προβλεφθεί δυνατότητα της μητέρας να απουσιάζει με το παιδί της από την κατοικία της για μικρότερα διαστήματα, ιδίως κατά το καλοκαίρι.

Σωκράτης Οδ. Τσαχιρίδης

Δικηγόρος, ΜΔ Παντείου Πανεπιστημίου
Διαπιστευμένος Διαμεσολαβητής

Σπυρίδων Αλ. Σκιαδόπουλος

Δικηγόρος, ΜΔ Εμπορικού Δικαίου ΑΠΘ

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Εκδοση | Εκπαίδευση | Καινοτομία

ΑΘΗΝΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ:

Μαυρομιχάλη 23, 106 80 | T 210 3678800 (30 γραμμές) | F 210 3678922 | E info@nb.org

ΑΘΗΝΑ:

Μαυρομιχάλη 2, 106 80 | T 210 3607521 | F 210 3603975 | E m2bookstr@nb.org

ΠΑΤΡΑ:

Κανάρη 15, 262 22 | T 2610 361600 | F 2610 361515 | E nbpatra@nb.org

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

Φράγκων 1, 546 26 | T 2310 545618, 2310 532134 | F 2310 551530 | E nbthess@nb.org

www.nb.org